

VÝCHODISKÁ A VÝSTUPY PLÁNOVANIA LOGISTIKY V RÁMCI OBRANNÉHO PLÁNOVANIA V PODMIENKACH REZORTU OBRANY

Viera FRIANOVÁ

STARTING POINTS AND OUTPUTS OF LOGISTICS PLANNING AS PART OF DEFENCE PLANNING IN CONDITIONS OF DEPARTMENT OF DEFENCE

Abstract: *This paper deals with the issue of logistics planning as one of the planning domains (functional areas) of the defence planning in the Department of Defence of the Slovak Republic. The author of the paper clarifies the main starting points and outputs of logistics planning, planned intentions and goals in the field of logistics. The paper contains the results of the theoretical and empirical research conducted on the issue. The author of the paper used the type of descriptive research problem – she was looking for an answer to the question: What are the main starting points and outputs of logistics planning as part of defence planning in conditions in the Ministry of Defence Department of the Slovak Republic?*

Keywords: *logistics planning, defence planning, starting points, outputs, planned goals, Department of Ministry of Defence*

PodĎakovanie

Tento príspevok bol spracovaný v rámci štúdie „Inštitucionalizácia NATO vzdelávania v oblasti vojenskej logistiky“ riešenej pod gesciou Sekcie ľudských zdrojov Ministerstva obrany Slovenskej republiky na Katedre logistického zabezpečenia Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši. Autorka ďakuje za podporu zodpovednému riešiteľovi projektu majorovi Ing. Mgr. Jurajovi Pagáčikovi.

ÚVOD

Obranné plánovanie predstavuje jeden zo základných nástrojov strategického riadenia obrany, ktorého cieľom je vytvoriť vhodné podmienky na zabezpečenie obrany štátu v závislosti od dostupných ľudských, finančných a vecných zdrojov. Obranné plánovanie sa uskutočňuje na medzinárodnej, národnej a rezortnej úrovni, ktoré sú vzájomne časovo a obsahovo previazané (Metodika obranného plánovania, 2021).

V zmysle Zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane SR obranné plánovanie zahŕňa spracúvanie dlhodobých, strednodobých a krátkodobých plánov vytvárania, udržiavania a rozvoja kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl a podpory obrany štátu. Obranné plánovanie sa vykonáva aj v čase vojny alebo vojnového stavu na dopĺňanie chýbajúcich kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl v nadväznosti na vojnový štátny rozpočet.

Obranné plánovanie predstavuje komplexný, kontinuálny a cyklický proces zameraný na vytváranie, rozvoj a udržiavanie požadovaných vojenských a nevojenských (civilných) kapacít a spôsobilostí potrebných na zabezpečenie obrany štátu a plnenie jeho medzinárodných záväzkov v oblasti obrany. Je teda základom pre rozhodnutia o veľkosti a zložení ozbrojených síl, či investovaní do novej techniky (Cuník, Hrozenská, 2022).

V kontexte zamerania daného príspevku je pozornosť jeho autorky sústredená hlavne na rezortnú úroveň obranného plánovania. Systém obranného plánovania na rezortnej úrovni predstavuje obranné plánovanie príslušných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktoré plnia úlohy zabezpečenia obrany štátu a plnenia medzinárodných záväzkov v rámci systému obrany štátu. Ide o vnútorný plánovací mechanizmus na koordináciu procesov a plnenie úloh obranného plánovania na základe usmernenia dokumentov národného obranného plánovania.

Obranné plánovanie na rezortnej úrovni sa realizuje prostredníctvom plánov, rezortných a medzirezortných programov a projektov (Metodika obranného plánovania 2021). Predložený príspevok je zameraný na plánovanie v rezorte Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len MO SR), v ktorého podmienkach sa obranné plánovanie vykonáva prostredníctvom siedmych plánovacích domén (funkčných oblastí)¹. Zámerom autorky je priblížiť problematiku plánovania jednej z domén – plánovania logistiky.

Autorka v príspevku prezentuje výsledky uskutočneného kvalitatívneho výskumu – teoretickej aj empirickej roviny predmetnej problematiky. Obsah príspevku je rozdelený do dvoch kapitol. V prvej kapitole autorka objasňuje hlavné východiská plánovania logistiky v rezorte MO SR. V druhej kapitole prezentuje výstupy plánovania logistiky a približuje plánované zámery a ciele v tejto oblasti. Autorka použila typ deskriptívneho výskumného problému, teda hľadala odpoveď na otázku: Aké sú hlavné východiská a výstupy plánovania logistiky v rámci obranného plánovania v podmienkach rezortu MO SR?

¹ Ide o nasledovných 7 funkčných oblastí: plánovanie síl, plánovanie vyzbrojovania, plánovanie infraštruktúry, plánovanie logistiky, plánovanie kybernetickej obrany, plánovanie podpory obrany štátu a plánovanie zdrojov. Funkčné oblasti obranného plánovania rezortu MO SR v sebe v potrebnej miere inkorporujú požiadavky vyplývajúce z ostatných relevantných domén obranného plánovania NATO, resp. obranného plánovania v EÚ.

Zo základných logických vedeckých metód autorka použila analyticko-syntetickú metódu, induktívno-deduktívnu metódu a metódu zovšeobecňovania. Pri porovnávaní a interpretácii dostupných údajov z praxe bola použitá metóda komparatívnej analýzy. Z poznatkov získaných vyššie uvedenými metódami bola vykonaná ich syntéza vo forme záverov príspevku.

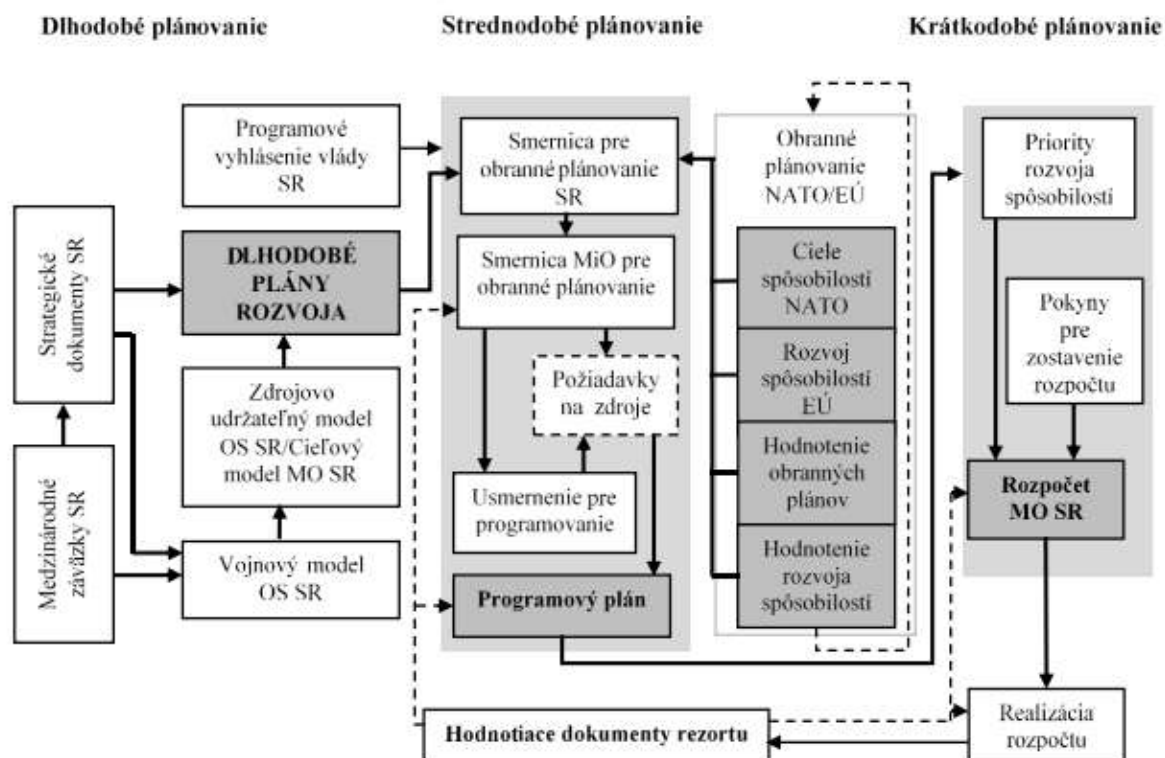
1 VÝCHODISKÁ PLÁNOVANIA LOGISTIKY V RÁMCI OBRANNÉHO PLÁNOVANIA

Plánovanie logistiky je jednou z disciplín (funkčných oblastí) obranného plánovania, ktorá úzko nadväzuje na plánovanie zložiek rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len MO SR).

Cieľom obranného plánovania na úrovni rezortu MO SR je identifikácia, vytváranie, rozvoj a udržiavanie požadovaných spôsobilostí rezortu MO SR s dôrazom na rozvoj OS SR a podpory obrany štátu pri napĺňaní politicko-vojenskej ambície SR, participácii na plnení politicko-vojenskej ambície (*Level of Ambition – LoA*) NATO/EÚ a plnení úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády. Uvedený cieľ sa realizuje prostredníctvom procesov obranného plánovania, ktoré zabezpečujú (Metodika obranného plánovania, 2021):

- predvídateľnosť a stabilitu vynakladania finančných zdrojov rezortu MO SR;
- funkčné prepojenie plánovania, realizácie, kontroly a hodnotenia dlhodobých, strednodobých a krátkodobých cieľov;
- uplatňovanie zásady, že rozpočtovanie sa riadi programovaním a dlhodobým plánovaním a je previazané s procesom obstarávania;
- obsahovú harmonizáciu a časové zosúladenie procesov obranného plánovania SR s obranným plánovaním NATO a obranným plánovaním v EÚ.

Obranné plánovanie v rezorte MO SR sa realizuje v troch časových fázach ako dlhodobé, strednodobé a krátkodobé plánovanie. Bližšie pozri obrázok 1.

Obrázok 1 Fázy obranného plánovania v rezorte MO SR
 Zdroj: Metodika obranného plánovania. 2021.

Dokumenty strednodobej a krátkodobej fázy obranného plánovania rezortu ministerstva obrany musia obsahovať zámery, ciele a merateľné ukazovatele, ktoré sú dôležité z hľadiska ich prepojenia na rozpracovanie programového vyhlásenia vlády v rezorte MO, strategické dokumenty a tiež zdrojové možnosti ministerstva. Pričom stanovenými zámermi sú vyjadrené dôsledky, stanovenými výsledkovými cieľmi sú vyjadrené výsledky, stanovenými výstupovými cieľmi sú vyjadrené výstupy². Merateľné ukazovatele vyjadrujú pokrok v plnení stanovených zámerov a cieľov. Ministerstvo okrem zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov formuluje na úrovni podprogramov aj priority podprogramov, ktoré sú stanovené manažérmi podprogramov.

Proces obranného plánovania v rezorte MO SR usmerňuje a procesne riadi Metodika obranného plánovania³. Metodika stanovuje hlavné zásady, princípy a postupy

² Dôsledky sú spoločenské, sociálno-ekonomické dopady plnenia programov dosahované v dlhodobom rámci. Výsledky sú spoločenské, sociálno-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. Výstupy sú tovary a služby produkované ministerstvom. Vstupy sú zdroje (personálne, materiálne, finančné) v priamom prepojení na dosiahnutie stanovených výstupov, výsledkov a dôsledkov.

³ Aktuálne ide o Metodiku obranného plánovania z roku 2021, pričom v súčasnosti na SEOP MO SR prebieha proces jej aktualizácie.

obranného plánovania a vypracovania dokumentov obranného plánovania. Vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov SR, strategických dokumentov SR, medzinárodných záväzkov SR v oblasti obrany a procesov obranného plánovania na národnej/rezortnej a medzinárodnej úrovni (NATO, EÚ) v oblasti rozvoja kapacít a spôsobilostí (Metodika obranného plánovania, 2021).

„Vytváranie, udržiavanie a rozvoj kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl, organizačných zložiek ministerstva obrany a iných organizačných útvarov v pôsobnosti ministerstva obrany plánuje ministerstvo obrany“ (Smernica vlády SR o plánovaní obrany štátu, 2022). Za riadenie obranného plánovania na rezortnej úrovni a jeho koordináciu na národnej úrovni zodpovedá generálny riaditeľ Sekcie obrannej politiky MO SR (ďalej len SEOP MO SR), ktorý tiež zabezpečuje integráciu a synchronizáciu všetkých aspektov plánovacieho procesu (Metodika obranného plánovania, 2021).

Keďže rozvoj a udržiavanie spôsobilostí má komplexný charakter, je potrebné, aby proces obranného plánovania v rámci rezortu MO SR bol rozpracovaný do všetkých plánovacích domén obranného plánovania rezortu MO SR tak, aby sa pokryli všetky plánovacie oblasti rozvoja spôsobilostí označované skratkou DOTMLPFI⁴ (Metodika obranného plánovania 2021). Rešpektovanie uvedenej zásady je jednou z podmienok pre funkčné nastavenie procesov obranného plánovania v rámci rezortu MO SR.

Cieľom plánovania logistiky ako jednej z funkčných oblastí obranného plánovania je vybudovanie a udržanie spôsobilostí potrebných na zabezpečenie koherentnej logistickej podpory na obdobie mierového života a krízovej situácie (Metodika obranného plánovania, 2021). Pojem logistická podpora je v zmysle Logistickej doktríny OS SR (2006) definovaný ako činnosť síl a prostriedkov logistiky s cieľom pomáhať, chrániť, dopĺňať alebo zabezpečovať bojové, podporné a zabezpečovacie sily, alebo ich časť. Predstavuje koordinované plánovanie, riadenie a vykonávanie vo všetkých logistických funkčných oblastiach⁵, ktoré sa v zmysle

Vojenského predpisu o logistických službách v OS SR (Log-5-2, 2018) delia na:

- a) plánovanie, modelovanie, velenie a riadenie a zabezpečenie informačnými technológiami logistiky;
- b) distribúcia;
- c) zásobovanie a materiálová funkcia logistiky;
- d) prevádzka, údržba, opravy, uvoľňovanie a odsun;
- e) servisné služby (stravovanie, upratovanie, kúpanie, strihanie, pranie, oprava a

⁴ D – doktrína, O – organizačné členenie, T – výcvik a vzdelávanie, M – výzbroj, technika, materiál a zásoby, L – velenie a riadenie, P – personál, F – infraštruktúra, I – interoperabilita.

⁵ Súvisiacimi funkčnými oblasťami sú: a) nákup, obstarávanie a uzatváranie zmlúv, b) ochrana životného prostredia, ochrana pred požiarmi, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a výcviku a starostlivosť o bezpečnosť vyhradených technických zariadení, c) civilné pohotovostné plánovanie, d) zneškodňovanie výbušného materiálu a pyrotechnické činnosti, e) ženíjná podpora logistických operácií, f) metrologické zabezpečenie.

úprava výstrojových súčiastok, zabezpečenie materiálom na osobné používanie, prevádzka technologických zariadení, materiálu nevojenského charakteru a likvidácia nebezpečného odpadu); služby sa zabezpečujú prednostne dodávateľsky z civilného sektora, v poľných podmienkach⁶ najmä prostredníctvom organických jednotiek logistickej podpory, prípadne kombinovaným spôsobom;

- f) presuny a doprava;
- g) zdravotnícke zabezpečenie.

Rozsah zabezpečovaných hlavných ako aj súvisiacich funkčných oblastí poukazuje jednak na dôležitosť a nezastupiteľné miesto logistickej podpory pre efektívne plnenie úloh ozbrojených síl, ako aj na náročnosť procesu jej samotného plánovania.

Plánovanie logistiky za rezort MO SR riadi Úrad centrálnej logistiky (ÚCL) , plánovanie logistiky za OS SR koordinuje Generálny štáb OS SR (GŠ OS SR).

Z hľadiska účelu plánovania zdrojov v logistike sú tieto predurčené pre zložky rezortu MO SR a pre zabezpečenie zahraničných ozbrojených síl prijatých na území SR v rámci plnenia medzinárodných záväzkov SR. „*Plánovanie logistiky je zároveň dôležitou súčasťou plnenia úloh v oblasti Cieľov spôsobilostí NATO a rozvoja spôsobilostí EÚ. Zároveň je úzko prepojené s operačným plánovaním SR a operačným plánovaním v NATO a v EÚ*“ (Metodika obranného plánovania, 2021). Plánovanie logistiky je zamerané do nasledovných oblastí (Metodika obranného plánovania 2021):

- a) obligatórne náležitosti⁷,
- b) plnenie cieľov spôsobilostí,
- c) plnenie medzinárodných záväzkov,
- d) zabezpečovanie podpory hostiteľskou krajinou (Host Nation Support – HNS),
- e) plnenie úloh v oblasti medzinárodného krízového manažmentu,
- f) zabezpečenie úloh v stave bezpečnosti,
- g) zabezpečenie materiálu a služieb pre obdobie krízového stavu.

Hlavné východiská plánovania logistiky sú obsiahnuté v nasledovných dokumentoch: strategické dokumenty (Obranná stratégia SR, Vojenská stratégia SR), Zdrojovo udržateľný model OS SR, Cieľový model MO SR, Dlhodobý plán rozvoja rezortu MO SR, Dlhodobý plán podpory obrany štátu, doktríny v oblasti logistiky, Smernica pre obranné plánovanie SR, Smernica ministra obrany SR pre obranné plánovanie, Usmernenie pre programovanie na príslušný programovací cyklus a jeho metodické spresnenie, Programový plán rezortu MO SR,

⁶ Poľné služby majú vplyv na zdravie, hygienu, dobré životné podmienky i morálku vojakov a zahŕňajú: 1. pohrebné záležitosti, 2. zabezpečovanie stravovania, 3. zabezpečovanie náhradných výstrojových súčiastok, 4. kúpanie, pranie, strihanie, opravu a úpravu výstrojových súčiastok, 5. distribúciu, skladovanie a výdaj pitnej vody, 6. systémy podpory života vojakov.

⁷ Bližšie pozri Zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a zákon č. 311/2001 Z. z. zákonník práce v znení neskorších predpisov.

ročný rozpočet a ďalšie dokumenty vydávané v pôsobnosti rezortu MO SR.

Plánovanie logistiky v rezorte MO SR začína definovaním požiadaviek⁸ organizačných zložiek rezortu MO SR a končí ich realizáciou vo forme dodávok materiálu a zabezpečení služieb. Zároveň určuje priority v nasledovných oblastiach (Metodika obranného plánovania, 2021):

- Plánovanie materiálu⁹ (potrebného v stave bezpečnosti na plnenie úloh, zásoby pre obdobie krízovej situácie a pod.)
- Plánovanie služieb¹⁰ (služby logistiky, prevádzka, rutinná štandardná údržba výzbroje, techniky a materiálu a pod.)

V rámci záveru tejto časti príspevku považujeme za dôležité priblížiť aktuálne strategické východiská pre plánovanie logistiky obsiahnuté v časti Návrhu Vojenskej stratégie Slovenskej republiky (2021) venujúcej sa predmetnej problematike.

Niet sporu o tom, že na efektivitu použitia OS SR na obranu štátu má vplyv operačné prostredie, v ktorom zväzky a útvary OS SR pôsobia. Vývoj operačného prostredia OS SR je úzko prepojený s vývojom bezpečnostného prostredia. Operačné prostredie OS SR je formované fyzickými a nefyzickými faktormi. V kontexte riešenej problematiky je potrebné poukázať najmä na úlohu troch faktorov, ktorými sú: ekonomika, technológie a infraštruktúra. Primerané a dlhodobé stabilné investície do vojenského personálu, zbraňových systémov, obrannej infraštruktúry, materiálového zabezpečenia a logistických služieb tvoria základný ekonomický rámec pre udržateľné zvyšovanie akcieschopnosti, operačnej pripravenosti a rozvoj OS SR. Zavádzanie moderných technológií do prepravy, skladovania a manipulácie s materiálom umožňuje rýchlu a efektívnu logistickú podporu vojenských operácií. Dostatočná kapacita logistickej (ubytovanie, skladovanie, starostlivosť o výzbroj) a výcvikovej infraštruktúry (výcvikové zariadenia, výcvikové priestory) umožňuje organizovať náročný výcvik a vytvára podmienky pre rýchle rozmiestnenie OS SR v čase krízy a pre prijatie a rozmiestnenie spojencov a partnerov na území SR. Na zabezpečenie zvyšovania operačnej pripravenosti OS SR je potrebné prijímať účinné opatrenia v oblastiach ako sú (Návrh Vojenskej stratégie SR, 2021):

⁸ Východiskami v procese definovania požiadaviek sú: normy a limity logistiky, tabuľky počtov, normy spotreby a životnosti materiálu, reálnosť materiálnych potrieb voči plánovaným a predpokladaným úlohám, možnosti zabezpečenia materiálnych potrieb zo skladových zásob a možnosti ich prerozdelenia, možnosti renovácie ako ekonomickejšieho spôsobu získavania materiálu oproti akvizícii.

⁹ Materiál zahŕňa všetky zbrane, bojovú techniku, stroje, prístroje a zariadenia vrátane súčastí a príslušenstva, náhradné dielce a agregáty, muníciu a trhavinu, pohonné hmoty a mazivá, výstroj, potraviny, liečivá, suroviny, zvieratá, softvér, vojenské predpisy, mapy, letecké meračské snímky, digitálne databázy a ostatné hmotné a nehmotné prostriedky. Rozdelenie materiálu používaného v rezorte MO SR vyjadrujú zásobovacie triedy I – V. Materiál každej zásobovacej triedy sa člení na skupiny a podskupiny (položky).

¹⁰ Služby zahŕňajú oblasti stravovania, upratovania, kúpania a strihania osôb, údržby odevov a obuvi, prevádzky, prepravy osôb a materiálu, údržby a opráv výzbroje, techniky a materiálu, likvidácie odpadov, podporné služby logistiky.

- Prevádzka: zabezpečenie komplexných logistických služieb; zvyšovanie efektivity prevádzky výzbroje a techniky; zvyšovanie koeficientu prevádzkyschopnosti výzbroje a techniky OS SR; zvyšovanie kvality a efektivity ošetrovania a opráv výzbroje a techniky; zjednodušenie a zrýchlenie logistických procesov; posilňovanie opravárenských kapacít OS SR.
- Materiálový manažment: využívanie možnosti uplatňovania prioritnej požiadavky v manažmente zdrojov; optimalizácia systému plánovania a tvorby zásob vrátane ich prioritizovania a štrukturalizácie; aktívne a efektívne využívanie možností obstarávania vrátane jeho finančného zabezpečenia s možnosťou využitia mechanizmov medzinárodných organizácií, spojencov a partnerov; skvalitňovanie osobného výstroja vojaka; zjednodušenie a skrátenie procesov v oblasti zabezpečenia výstrojných náležitostí vojaka; zefektívnenie procesov dopĺňovania materiálu vo všetkých zásobovacích triedach spotrebovaného na výcvik a na plnenie operačných úloh.

2 VÝSTUPY PLÁNOVANIA LOGISTIKY, PLÁNOVANÉ ZÁMERY A CIELE

Plánovanie logistiky sa obdobne ako samotný proces obranného plánovania realizuje v rámci dlhodobej, strednodobej i krátkodobej fázy. Každá z uvedených fáz má svoje výstupy – z hľadiska praxe ide o konkrétne dokumenty približujúce plánované zámery a ciele v oblasti logistiky s ohľadom na stanovený časový horizont.

V rámci dlhodobej fázy obranného plánovania sa plánovanie logistiky vykonáva prostredníctvom Dlhodobého plánu rozvoja rezortu MO SR a Dlhodobého plánu podpory obrany štátu (Metodika obranného plánovania, 2021).

Keďže rozvoj a udržiavanie spôsobilostí rezortu obrany má komplexný charakter, aktuálne platný hlavný plánovací dokument dlhodobej fázy obranného plánovania – Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 (2022) je rozpracovaný v už spomínanej štruktúre DOTMLPF doplnenej o špecifickú oblasť rozvoja logistiky a podpory hostiteľskou krajinou. Dáva tak odpoveď na otázku, aké sú dlhodobé ciele rozvoja rezortu obrany vrátane rozvoja logistiky a HNS v rámci troch stanovených časových míľnikov (do konca rokov: 2024, 2026 a 2035). V zmysle uvedeného dokumentu bude hlavným cieľom v oblasti logistiky a HNS prispieť k trvalému zvyšovaniu operačnej pripravenosti OS SR. Do konca roku 2024 je ambíciou:

- logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov, nastaviť systém financovania, tvorby a udržiavania zásob OS SR, podieľať sa na implementácii celovládneho prístupu pre zabezpečenie deklarovanej podpory spojeneckých síl na území SR, realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu a zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR;

- posilniť štruktúry logistiky vrátane vojenskej dopravy na strategickom stupni velenia OS SR, modernizovať distribučné, skladové a manipulačné prostriedky logistického zabezpečenia, zabezpečiť budovanie podpory vojsk v poli.

Do konca roku 2026 je ambíciou:

- logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov, realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu, zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR;
- realizovať investície rozvoja infraštruktúry OS SR predurčenej pre rozmiestenie spojeneckých síl na území SR a novobudovaných logistických spôsobilostí, pokračovať v modernizácii distribučných, skladových a manipulačných prostriedkov logistického zabezpečenia.

Do konca roku 2035 je ambíciou:

- logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov, dosiahnuť a udržať cieľový stav rozvoja logistických spôsobilostí OS SR, realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu, zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR na pokrytie ich požiadaviek vrátane požiadaviek na mobilizáciu OS SR a zaviesť Asset Tracking – sledovanie pohybu zdrojov do podmienok OS SR;
- realizovať organizačné zmeny štruktúr logistiky OS SR v nadväznosti na vytváranie nových spôsobilostí a jednotiek OS SR.

Na posilnenie kapacít a spôsobilostí logistiky a HNS reaguje aj dlhodobý rozvoj podpory obrany štátu, ktorý je obsiahnutý v dokumente Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035 (2022). Súčasťou východísk a strategického kontextu pre rozvoj podpory obrany štátu sú aj dlhodobé ciele rozvoja logistiky a HNS. Ich obsah, ako aj stanovené časové míľniky korešpondujú s vyššie prezentovaným dokumentom. Významným dlhodobým plánom v kontexte logistiky je: prioritne zvyšovať hmotné rezervy pre OS SR v Správe štátnych hmotných rezerv SR tak, aby v kombinácii so zásobami OS SR boli zabezpečené požiadavky OS SR na 30 dní, vrátane zásob (30 DOS – Day of Supply), udržiavať počet lôžok pre potreby OS SR, MO SR a zahraničné ozbrojené sily v zdravotníckych zariadeniach, zabezpečiť vojenskú mobilitu na území SR a dobudovať infraštruktúru miesta riadenia obrany štátu s utajovaným spojením podľa súčasných bezpečnostných štandardov NATO a EÚ (Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035, 2022).

V rámci strednodobej fázy obranného plánovania sa plánovanie logistiky vykonáva prostredníctvom Smernice pre obranné plánovanie SR, Smernice ministra obrany SR pre obranné plánovanie, medzirezortného programu O6E – Podpora obrany štátu a Programového plánu MO SR. Každoročne spracovávaný Programový plán rezortu prepája dlhodobé a strednodobé plánovanie s rozpočtovaním. Dokument je vytváraný s výhľadom na obdobie šiestich rokov, určuje zámery a priority jednotlivých podprogramov a tiež merateľné

ukazovatele, podľa ktorých možno hodnotiť plnenie jednotlivých cieľov. Dokument podlieha režimu utajenia (Metodika obranného plánovania, 2021).

Smernica pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na roky 2023 až 2028 približuje zámer a priority medzirezortného programu 06E – Podpora obrany štátu, ako aj zábery a úlohy podprogramov tohto programu. Zámerom medzirezortného programu 06E je: „Podpora obrany štátu s dôrazom na funkčnosť systému obrannej infraštruktúry, na služby a činnosti poskytované OS SR na zabezpečenie obrany štátu a na podporu a všestranné zabezpečenie činnosti ozbrojených síl členských krajín NATO pri plnení úloh kolektívnej obrany a činnosti ozbrojených síl členských štátov EÚ na území SR v rámci poskytovania HNS“ (Smernica pre obranné plánovanie SR na roky 2023 až 2028, 2021). Prioritami uvedeného medzirezortného programu je:

- a) Aktualizácia úloh potrebných na zabezpečovanie činnosti OS SR a ozbrojených síl členských krajín NATO/členských štátov EÚ na území SR v rámci poskytovania HNS.
- b) Udržiavanie a rozvíjanie úrovne pripravenosti objektov obrannej infraštruktúry na zabezpečenie činnosti OS SR, poskytovania HNS a plnenia záväzkov SR v oblasti posilňovania vojenskej mobility s dôrazom na cestné a železničné komunikácie, letiská, prístavy a skladovacie priestory.
- c) Zabezpečenie zdravotníckej podpory v rozsahu podľa požiadaviek OS SR a požiadaviek v rámci poskytovania HNS.
- d) Tvorba a udržiavanie štátnych hmotných rezerv v sortimente a množstve podľa požiadaviek OS SR v rámci zabezpečenia obrany štátu a poskytovania HNS.
- e) Modernizácia nevyhnutnej infraštruktúry objektu pre zabezpečenie riadenia obrany štátu.
- f) Modernizácia stacionárnych a nasaditeľných (utajovaných a neutajovaných) komunikačných a informačných systémov pre zabezpečenie činnosti orgánov riadenia štátu s dôrazom na interoperabilitu týchto systémov s obdobnými systémami orgánov riadenia členských krajín NATO/EÚ, vrátane dobudovania a zabezpečenia dátových centier a objektov slúžiacich na prevádzku uvedených komunikačných a informačných systémov.
- g) Podpora národných a medzinárodných výskumno-vývojových projektov NATO a EÚ zameraných na budovanie a rozvoj spôsobilostí MO SR a OS SR.

V oblasti budovania a udržiavania kapacít a spôsobilostí pre strednodobú fázu obranného plánovania (fázu programovania) na roky 2023 až 2028 patrí medzi prioritné úlohy MO SR a OS SR úloha pokračovať v plnení Cieľov spôsobilostí pridelených SR v rámci procesu obranného plánovania NATO s dôrazom na ťažkú mechanizovanú brigádu, prvky bojovej podpory a bojového zabezpečenia. Naplnenie tejto úlohy sa v kontexte plánovania logistiky premieta najmä do nasledovných úloh (Smernica ministra obrany SR pre obranné plánovanie na roky 2023 až 2028, 2021):

- pokračovať v udržiavaní stanovených spôsobilostí a odborného personálu v rámci veliteľstva spoločnej logistickej podpornej skupiny krajín V4 (V4 JLSG HQ) a jeho podporných jednotiek;
- pokračovať v budovaní zdravotníckych, ženijných, logistických a RSOM¹¹/HNS spôsobilostí.

Medzi prioritné úlohy MO SR a OS SR patrí aj úloha komplexne zabezpečiť HNS pre činnosť zahraničných ozbrojených síl prijatých na území SR s využitím tzv. Whole of Government Approach (WGA) – celovládneho prístupu.

Pre naplnenie cieľa vybudovať ťažkú mechanizovanú brigádu sú v rámci strednodobých plánov stanovené mnohé úlohy vo viacerých oblastiach¹². Ako príklad možno uviesť oblasť vyzbrojovania, v rámci ktorej je jedným z cieľov zvýšenie kvalitatívnych parametrov hlavnej bojovej techniky pozemných síl. Čo v kontexte logistiky predstavuje úlohu: „zabezpečiť riešenie projektov komplexnej logistickej podpory“ (Smernica ministra obrany SR pre obranné plánovanie na roky 2023 až 2028, 2021).

V súlade so Smernicou ministra obrany SR pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029 (2022) je jednou z priorit v oblasti organizačných štruktúr obsiahnutý aj cieľ dosiahnuť do konca roku 2024 plnú operačnú pripravenosť FOC (Full Operational Capability) ostatných jednotiek a spôsobilostí OS SR v termínoch stanovených NATO s dôrazom na budovanie ženijných, logistických a RSOM/HNS spôsobilostí. Ďalšou prioritou do konca roku 2024 je v oblasti vyzbrojovania (VTaM – výzbroj, technika a materiál, a KIS – komunikačné a informačné systémy) a zásob (materiálu) pokračovať v projekte Komplex pre logistickú podporu.

S cieľom definovať strednodobý zámer prispievania SR do spoločne rozvíjaných spôsobilostí a iniciatív NATO a EÚ bol spracovaný dokument Zámer rezortu MO SR pri zapájaní sa do projektov a iniciatív NATO a EÚ v oblasti spôsobilostí¹³ (2021). Z hľadiska zapájania sa SR do projektov a iniciatív NATO je v kontexte oblasti logistiky potrebné spomenúť iniciatívu Smart Defence, konkrétne projekt Mnohonárodného partnerstva v oblasti logistiky (Multinational Logistics Partnership – Deployable Ammunition Storage), na ktorom SR participuje od roku 2013. Cieľom uvedeného projektu je vytvoriť dodatočné nesaditeľné priestory pre skladovanie munície a na to nadväzujúce spôsobilosti. Z projektov a iniciatív EÚ sa v kontexte oblasti logistiky SR zapojila v roku 2017 v úlohe člena projektu Sieť logistických centier v Európe a podpora operácií (Network of Logistic Hubs in Europe and Support to Operations) spadajúceho do projektu Stálej štruktúrovanej spolupráce (The Permanent Structured Cooperation – PESCO). Projekt dopĺňa aktivity v oblasti vojenskej mobility, jeho

¹¹ RSOM – Reception, Staging, Onward Movement – prijatie osôb, techniky a materiálu spojeneckých síl.

¹² Ide o oblasti: personál, vyzbrojovanie, infraštruktúra a výcvik.

¹³ Materiál nadväzuje na úlohu Programového vyhlásenia vlády SR v pôsobnosti MO SR na roky 2020 – 2024 zamerať sa na zvýšenie kvality príspevku SR k rastu spôsobilostí oboch organizácií a na plnenie medzinárodných záväzkov.

cieľom je vytvoriť medzinárodnú logistickú sieť pozostávajúcu z existujúcich logistických spôsobilostí a infraštruktúry. SR v rámci projektu deklarovala Zásobovacu základňu I. Nemšová a Muničný sklad Trenčín.

V rámci krátkodobej fázy obranného plánovania sa plánovanie logistiky vykonáva prostredníctvom Ročného rozpočtu a Plánu obstarávania zákaziek. Ročný rozpočet je rozpracovaný v Metodike vypracovania viacročného a ročného rozpočtu. Pri zostavení návrhu ročného rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok sa plánovanie logistiky riadi odbornými pokynmi na úpravu jednotlivých komodít v integrovanom informačnom systéme. Požadované zmeny (zreálnovanie ročného rozpočtu) v štruktúre komodít sú jednotlivými spracovateľmi predložené na schválenie na Úrad správy rozpočtovej kapitoly MO SR. Po schválení zmien správcom kapitoly, centrálni rozpočtoví disponenti stanovujú plánované finančné strediská realizácie a taktiež aj formu verejného obstarávania. Plán obstarávania zákaziek (POZ) je rozpracovaný v Metodike Plánu obstarávania zákaziek. Plánovanie logistiky je súčasťou prípravy POZ v oblasti požadovaných tovarov a služieb. Vykonáva sa výberom položiek z interného katalógu, ktorý vo všeobecnosti predstavuje základný východiskový zoznam komodít tovarov, služieb a finančných položiek využívaných v procese plánovania, prípravy, ako aj realizácie ročného rozpočtu a zostavovania elektronického POZ.

ZÁVER

Skúsenosti z praxe potvrdzujú, že efektívnosť fungovania logistiky je výrazne ovplyvnená efektívnosťou jej samotného plánovania. Plánovanie logistiky ako integrálnej časti obranného plánovania preto musí byť v súlade nielen s plánovaním všetkých ostatných domén obranného plánovania ale v kontexte Smernice vlády SR o plánovaní obrany štátu (2022) aj s plánovaním ďalších súčastí plánovania obrany štátu.

Empirické poznatky naznačujú, že logistické plánovanie, plánovanie presunov, dopravy a zdravotníckeho zabezpečenia musia byť predovšetkým v súlade s plánovaním síl a plánovaním operácií, čo kladie aj zvýšené nároky na odbornosť subjektov vstupujúcich do procesu plánovania logistiky, nevyhnutne požiadavku znalosti jednotlivých postupov, procedúr a širších súvislostí týkajúcich sa systému obranného plánovania na všetkých úrovniach a vo všetkých jeho fázach.

S ohľadom na aktuálne požiadavky praxe v danej oblasti je potrebné, aby prípadné zmeny štruktúry dokumentov a procesov obranného plánovania boli vždy reflektované v aktualizovanej Metodike obranného plánovania. Pričom do spracovania tejto aktualizácie je potrebné zapojiť všetky relevantné zložky rezortu obrany a OS SR, vrátane riadiacich zložiek pre oblasť logistiky.

Efektívne plánovanie logistiky si vyžaduje odborný prístup všetkých zainteresovaných subjektov. V tejto súvislosti sa tak stotožňujeme s názorom, že: „Práve kvalitný a odborný personál vytvára predpoklady pre efektívne plnenie úloh v oblasti rozvoja logistickej podpory a rozvoja spôsobilostí logistických služieb“ (Pagáčik, 2023), čo poukazuje na dôležitosť systematickej odbornej prípravy personálu.

Veríme, že poznatky a závery prezentované v danom príspevku by mohli prispieť k zefektívneniu plánovania logistiky v rámci obranného plánovania, v širšom kontexte aj k posilneniu kapacít a spôsobilostí logistiky a HNS, a tým aj k posilneniu obrany a bezpečnosti štátu a jeho obyvateľov. Môžu tiež podnietiť odborníkov a vedeckých pracovníkov k realizácii ďalšieho skúmania a šírenia poznatkov z danej problematiky v budúcnosti.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- CUNÍK, M., HROZENSKÁ, B. 2021. *Plány vs. zdroje. Riziká pre plnenie obranných plánov a možnosti zosúladenia plánovacích dokumentov s rozpočtom*. Bratislava: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Analytický útvar. <https://www.mosr.sk/au-mosr>.
- Generálny štáb Ozbroyených síl Slovenskej republiky. 2006. *Logistická doktrína Ozbroyených síl Slovenskej republiky SVD 40(B)*. Bratislava.
- Generálny štáb Ozbroyených síl Slovenskej republiky. 2018. *Vojenský predpis o logistických službách v Ozbroyených silách Slovenskej republiky Log-5-2*. Bratislava.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021. *Metodika obranného plánovania č. p.: SEOP-42-2/2021*. Bratislava. <http://odop.mil.sk/wp-content/uploads/2021/06/Methodika-pre-obranne-planovanie.pdf>.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021. *Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2023 až 2028*. č. p.: SEOP-42-9/2021. Bratislava.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. *Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029*. Bratislava. [https://Smernica-ministra-obrany-Slovenskej-republiky-pre-obrann%C3%A9-pl%C3%A1novanie-na-roky-2024-a%C5%B7-2029-OBRANN%C3%9A-PL%C3%80NOVANIE%20\(mil.sk\)](https://Smernica-ministra-obrany-Slovenskej-republiky-pre-obrann%C3%A9-pl%C3%A1novanie-na-roky-2024-a%C5%B7-2029-OBRANN%C3%9A-PL%C3%80NOVANIE%20(mil.sk)).
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. *Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035*. Bratislava.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. *Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035*. Bratislava. https://www.mosr.sk/data/files/4767_dlhodoby-plan-rozvoja-rezortu-ministerstva-obrany-s-vyhľadom-do-roku-2035.pdf.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Sekcia obrannej politiky. 2021. *Zámer rezortu MO SR pri zapájaní sa do projektov a iniciatív NATO a EÚ v oblasti spôsobilostí*. Bratislava.

- http://odop.mil.sk/wp-content/uploads/2021/04/Zamer_zapajania_sa_do_iniciativ.pdf.
Návrh Vojenskej stratégie Slovenskej republiky. 2021. Bratislava.
https://www.mosr.sk/data/files/4986_2021-vojenska-strategia.pdf.
- PAGÁČIK, J. 2023. Accreditation of NATO logistic courses. In *Logistikata i obštestvenite sistemi: sbornik dokladi ot naučna konferencija*, 20-28. Veliko Tarnovo : Nacionalen vojenen universitet "Vasil Levski".
- Smernica vlády Slovenskej republiky o plánovaní obrany štátu*. 2022. Bratislava.
<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2021-686>.
- Zákony pre ľudí. 2023. *Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky*. 16. 09. 2023.
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/319/20180401.html>.

Ing. Viera FRIANOVÁ, PhD.

Katedra logistického zabezpečenia Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika,
Demänová 393, 031 01 Liptovský Mikuláš,
E-mail: viera.frianova@aos.sk